

KARTA KURSU

Nazwa	Projektowanie Urbanistyczne
Nazwa w j. ang.	Urban Design

Koordynator	dr inż. arch. Beata Stelmach-Fita	Zespół dydaktyczny
		dr inż. arch. Beata Stelmach-Fita
Punktacja ECTS*	4	

Opis kursu (cele uczenia się)

Po zakończeniu kursu student zna podstawowe teorie i zasady projektowania urbanistycznego oraz percepcji środowiska zurbanizowanego, jak również zagadnienia kompozycji urbanistycznej. Student nabywa umiejętności i kompetencje potrzebne do opracowania projektów zagospodarowania fragmentu obszaru zurbanizowanego z uwzględnieniem wymogów technicznych, społecznych, przyrodniczych i kulturowych. Student zna pojęcia niezbędne dla charakterystyki krajobrazu zurbanizowanego oraz służące rozwijaniu profesjonalnego postrzegania przestrzeni miejskiej, potrafi obserwować i analizować transformacje ww. przestrzeni, rozumie potrzebę poszanowania lokalnych wartości. Student potrafi:

- samodzielnie rozróżniać elementy szeroko rozumianej kompozycji urbanistycznej,
- zaproponować nowe struktury w relacji do istniejących: na zasadzie kontynuacji lub kontrastu,
- określać potrzeby i rozwiązania projektowe przestrzeni publicznej,
- sporządzić analizy przestrzenne poprzedzające fazę projektową,

Student nabywa umiejętności pracy w grupie, organizacji pracy, dotrzymywania terminów jej ukończenia. Język polski. Wybrane zagadnienia w języku angielskim (w tym np. film i literatura).

Warunki wstępne

Wiedza	Podstawy teorii i podstawowe zasady projektowania urbanistycznego.
Umiejętności	Podstawowa umiejętność rozróżniania struktury funkcjonalno-przestrzennych w obszarach zurbanizowanych.
Kursy	Podstawy planowania przestrzennego; Zasady projektowania; AutoCad.

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01 Zna podstawowe pojęcia z teorii i zasad projektowania urbanistycznego i ich zastosowanie w sporządzaniu planów zagospodarowania przestrzennego i projektach zagospodarowania terenu,	K_W18, K_W19
	W02 Wyjaśnia znaczenie transformacji przestrzeni zurbanizowanej w kontekście przemian cywilizacyjnych (informacyjna faza rozwoju cywilizacji i konieczność budowy społeczeństwa opartego na wiedzy).	K_W08, K_W16, K_W18
	W03 Rozróżnia elementy kompozycji urbanistycznej oraz kierunki kształtowania zespołów urbanistycznych o różnym stopniu złożoności.	
	W04 Analizuje różnorodność układów urbanistycznych ze szczególnym uwzględnieniem ich kompozycji, funkcji, infrastruktury komunikacyjnej oraz postaci krajobrazowej.	K_W18 K_W04, K_W07

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01 Posługuje się terminologią z zakresu urbanistyki i projektowania w języku polskim oraz podstawowymi pojęciami w jęz. angielskim.	K_U01, K_U02
	U02 Analizuje powiązania przestrzenne wybranego fragmentu obszaru zurbanizowanego w różnej skali i w stopniu złożoności, przedstawia wyniki swoich badań i analiz w formie opisowej i graficznej.	K_U01, K_U10
	U03 Identyfikuje elementy kompozycji urbanistycznej w obszarze zurbanizowanym oraz potrafi zaproponować nowe struktury w relacji do istniejących na zasadzie kontynuacji lub kontrastu.	K_U04, K_U8, K_U09, K_U10
	U04 Samodzielnie opracowuje koncepcję funkcjonalno-przestrzenną dla fragmentu obszaru zurbanizowanego wraz z detalem urbanistycznym i dokonuje prezentacji graficznej w oparciu o rysunkowe techniki manualne lub komputerowe.	K_U02, K_U04, K_U18

Kompetencje społeczne	Efekt uczenia się dla kursu		Odniesienie do efektów kierunkowych
	K01 Korzysta ze sprawdzonych źródeł informacji.		K_K01
	K02 Docenia walory pracy w zespole nad analizą i projektem wybranego obszaru zurbanizowanego.		K_K07
	K03 Przy opracowywaniu koncepcji funkcjonalno-przestrzennej dla danego obszaru zurbanizowanego, postępuje zgodnie z zasadami organizacji pracy zespołowej oraz etyki, ze świadomością zasad ochrony własności intelektualnej.		K_K06, K_K07
	K04 Docenia wartość badań naukowych, chętnie zgłębiając wiedzę w literaturze przedmiotu.		K_K09

Organizacja										
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach								
		A	K	L	S	P	E			
Liczba godzin	24		30							

Opis metod prowadzenia zajęć

Zajęcia prowadzone są w formie wykładów z prezentacją multimedialną i elementami dyskusji oraz ćwiczeń z wykorzystaniem szerokiego spektrum metod, w tym aktywizujących, w formie pracy zespołowej i indywidualnej, przy czym wykłady w formie zdalnej poprzez MS Teams, a ćwiczenia w formie stacjonarnej.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Prezentacja grupowa	Praca pisemna (esei)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium
W01							x	x	x			x	x
W02							x	x				x	x
W03				x			x	x				x	x
W04				x			x	x				x	x
U01							x	x				x	x
U02				x			x	x	x			x	x
U03				x			x	x	x			x	x
U04				x			x	x				x	x
K01				x			x		x			x	x
K02				x			x	x	x				
K03				x			x	x					
K04							x	x	x			x	x

Kryteria oceny	<p><u>Ocena końcowa</u> wynika ze średniej oceny z ćwiczeń i egzaminu.</p> <p><u>Warunkiem zaliczenia wykładów</u>. jest min. 80 % obecności oraz prezentacja multimedialna w zespołach 2-osobowych na temat „Najwybitniejsze przykłady wnętrz placów i ulic” - na wskazanym wykładzie. Sprawdzana obecność.</p> <p><u>Ocena z ćwiczeń</u> jest średnią arytmetyczną z ocen cząstkowych z zadań realizowanych na zajęciach (projektów, klauzur i prezentacji itp.) oraz projektu semestralnego w zespole 2-osobowym. Obecność na ćwiczeniach jest obowiązkowa. W przypadku 1-2 nieobecności wykonane zadania zaległe należy przedstawić na kolejnych konsultacjach, natomiast większa liczba nieobecności może skutkować niezaliczeniem kursu.</p> <p><u>Warunkiem zaliczenia zajęć ćwiczeniowych</u> jest oddanie wszystkich prac i ich pozytywna ocena. Ocena merytoryczna dotyczy umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kreatywność, tworzenie i prezentacji własnych pomysłów, - rozróżnianie i opisywanie różnych typów struktur miejskich, - projektowanie przestrzeni zgodnie z zasadami kompozycji, - projektowanie nowych struktur w relacji do istniejących, - prezentacja idei poprzez szkice/ewentualnie modele/ i rysunki, - czytelność i estetyka podania, wymagany zakres tematyczny projektu, - praca w grupie projektowej, <p>Ponadto na ocenę ma wpływ: obecność na zajęciach, postawa studenta, terminowe oddanie prac, staranność wykonania prac, kompletność wymaganych prac.</p>
Uwagi	Do przystąpienia do egzaminu z przedmiotu student musi mieć zaliczone z ćwiczenia.

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

<ol style="list-style-type: none"> 1. Film: Czy jest nam potrzebna wspólna przestrzeń? Rola urbanisty i urbanistyki oraz podstawowe definicje (środowisko, przestrzeń, miejsce); Krótka historia rozwoju miasta: od antycznego do koncepcji nowoczesnego, nowego miasta itd. Problemy rozwoju miast XIX i XX wieku; 2. Współczesne trendy zmian w strukturze i funkcjonowaniu miast - wybrane zagadnienia teoretyczne; Miasto i jego struktura (prawna, funkcjonalna, społeczna, fizjonomia miasta); 3. Elementy kompozycji urbanistycznej i krajobrazowej (teoria wnętrz urbanistycznych); Agora – forum – rynek – plac miejski - rozwój placu miejskiego na przestrzeni wieków. Rola wnętrza dla organizacji przestrzeni- dyskusja. Najwybitniejsze przykłady wnętrz placów i ulic. 4. Współczesne koncepcje rozwoju miast; Karta Nowej Urbanistyki; Plan sąsiedztwa USA; 5. Tkanka miejska i najważniejsze wskaźniki urbanistyczne ujęte w aktach prawnych i normatywnych; Interpretacje zapisów ustaleń dokumentów planistycznych w zakresie wskaźników urbanistycznych; 6. Inwentaryzacja urbanistyczna i jej rola w doborze rozwiązań projektowych; Zasady kształtowania zespołów urbanistycznych o różnym stopniu złożoności; Kolokwium z dotychczasowych wykładów; 7. Wymóg uwzględniania w projekcie zagospodarowania terenu wskaźników z planów i aktów prawnych. Projektowanie jednostek mieszkaniowych w Polsce - zasady i standardy urbanistyczne; 8. Problemy projektowania jednostek mieszkaniowych (w tym przebudowy śródmieść); Infrastruktura usługowa w mieście (usługi typu socjalnego, komercyjnego, centro twórcze); 9. Komunikacja oraz infrastruktura techniczna w małych zespołach urbanistycznych; Analizy projektów konkursowych (zespół mieszkaniowy „Raków Przemysłowy” w Warszawie); 10. Rola architektury, zieleni, koloru w urbanistyce – przykłady zagraniczne, w tym realizacji M. Botta Filmy dotyczące osiedli mieszkaniowych w Anglii, Niemczech, Belgii z serii Ekologia konstruktywnie; 11. Powtórzenie omawianych zagadnień w zakresie zagadnień weryfikowanych na egzaminie; Filmy.

Ćwiczenia:

1. Omówienie karty kursu, ćwiczeń, przekazanie podkładów projektowych, tekstów mpzp itp.
2. Analiza rzutów 3 domów jednorodzinnych (wolnostojący, w zabudowie szeregowej, bliźniaczej) – omówienie zasad projektowania zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej; Rysowane techniczne trzech typów zabudowy jednorodzinnej w skali 1 : 1000 o wymiarach zgodnych z wytycznymi mpzp;
3. „Szybkie projektowanie” – 30 minutowe ćwiczenie na temat prawidłowego usytuowania zabudowy jednorodzinnej w kontekście orientacji względem stron świata. Omówienie pojęć: dominanta urbanistyczna, akcent urbanistyczny, wnętrze urbanistyczne, zamknięcie perspektywiczne;
4. Analiza Transect - Strefy przejścia od struktury obszaru naturalnego do zurbanizowanego. Rozwinięcie koncepcji projektowej z poprzedniego ćwiczenia – rysunek odręczny a następnie w Cad;
5. Prezentacje multimedialne na temat zaprojektowanych, zrealizowanych najciekawszych 3 osiedli mieszkaniowych (na świecie, w tym w Polsce);
6. Omówienie Raportu o terenie (w tym analiza funkcjonalno-przestrzenna, komunikacyjna) oraz części opisowej projektu. Rozwinięcie koncepcji małego zespołu mieszkaniowo-usługowego z 3 typami zabudowy (z uwzględnieniem przyjętych wytycznych i zasad projektowania) początkowo w technice mieszanej a docelowo w technice Autocad;
7. Analiza i inwentaryzacja urbanistyczna do potrzeb projektu małego zespołu mieszkaniowo-usługowego (przedmiotowy teren i w sąsiedztwie) – obowiązkowa 1 korekta;
8. Obowiązkowy przegląd projektów, na którym każdy zespół prezentuje stadium prac, rysunki robocze i omawia koncepcję, rozwiązania (idea projektu ma wynikać z uwarunkowań i różnych inspiracji);
9. Kontynuacja pracy nad projektem – obowiązkowa 1 korekta.
10. Prezentacja multimedialna i przekazanie osobiste projektu „Mały zespół mieszkaniowo-usługowy”, skala 1:1000, części graficznej i opisowej (w formie elektronicznej, w plikach MS Teams: plansze graficzne w formacie B1, zapisane w PDF oraz w formie wydruku, pomniejszone do formatu A3); Korekty indywidualne dotyczące poprawek zaległych prac oraz informacja zwrotna dla studentów.

Słowniczek (5-15 pojęć w języku angielskim)

gross covered area, urban indicators, building height, building area, share of biologically active greenery (green open spaces), spatial dominant, height dominant, property, plot of land, urban metabolism.

Wykaz literatury podstawowej

- Alexander, Ch., Mehaffy M., (2020) A New Pattern Language for Growing Regions. Places, Networks, Processes (A Collection of 80 Patterns -Cards for a New Generation of Urban Challenges), Sustasis Press, Vienna.
- Chmielewski, J. (2016). *Teoria i praktyka planowania przestrzennego. Urbanistyka miast*. Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa.
- Lorens, P., Martyniuk- Pęczak, J. (2014). Wprowadzenie do projektowania urbanistycznego, Akapit-DTP, Gdańsk.
- Lorens, P., Mironowicz, I. (2013). Wybrane teorie współczesnej urbanistyki, Akapit-DTP, Gdańsk.
- Lynch, K. (2014), *Obraz Miasta*, Archiwolta, Warszawa.
- Krier, L. (2009), *Architektura Wspólnoty*, Wydawnictwo słowo/obraz terytoria, Gdańsk;
- Pluta, K. (2014). Przestrzenie publiczne miast europejskich. Projektowanie urbanistyczne., Oficyna P.W., Warszawa.
- Stelmach-Fita B. (2021). Publiczny dostęp do danych o zagospodarowaniu przestrzennym w nowym zintegrowanym planowaniu. Szanse i wyzwania dla Polski. Wydawnictwo Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków;
- Stelmach-Fita, B., Wieczorek, A. (2019). Problemy z ocenianiem zgodności z prawem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego: definicje pojęć powierzchnia zabudowy, powierzchnia całkowitej zabudowy. *Metropolitan. Przegląd naukowy*. Instytut Metropolitalny, 11 (1), Gdańsk.
- Tołwiński, T. (1963). Tom I-II, Tom III, *Urbanistyka*, PWN, Warszawa.
- Wejchert, K. (2015). *Elementy kompozycji urbanistycznej*, Arkady, Warszawa.
- Wybrane przepisy z aktów prawnych:
Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu ustalania

wymagań dotyczących nowej zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania. Dostępne online;
 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Dostępne online;
 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 grudnia 2021 r. w sprawie zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego; Dostępne online;
 Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. Dostępne online;
 PN-B 01027: 2002 Oznaczenia graficzne stosowane w projektach zagospodarowania działki lub terenu.
 Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Dostępna online;

Wykaz literatury uzupełniającej

Bogdanowski, J. (1990). *Metoda jednostek i wnętrz architektoniczno-krajobrazowych (JARK-WAK) w studiach i projektowaniu (podstawowe wiadomości)*, Pomoce dydaktyczne, Politechnika Krakowska, Kraków.
 Gehl J. (2013). *Życie między budynkami. Użytkowanie przestrzeni publicznych*, RAM, Kraków;
 Gruszecka K., Stelmach-Fita B. i Inn. (2011). *Miasto zwarte. Miasto rozproszone*. Wydział Architektury Politechniki Warszawskiej, Warszawa.
 Jacobs, J. (2014). *Śmierć i życie wielkich miast amerykańskich*, Centrum Architektury, Warszawa.
 Loegler, R. (2011). *Miasto to nie architektoniczna zabawa*, RAM, Kraków;
 Stelmach-Fita, B., Jodłowska, M. (2014) *Mario Botta -współczesny człowiek renesansu*, *Profundere Scientiam* (11), Biuletyn Centrum Studiów Zaawansowanych Politechniki Warszawskiej, Warszawa.
 Wantuch-Matla, D. (2016). *Przestrzeń publiczna 2.0. Miasto u progu XXI w.*, Księży Młyn, Kraków.
 Ziobrowski Z. 1992, *Mierniki jakości przestrzeni miejskiej*, Wyd. IGPIK, Kraków.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	24
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	30
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	16
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	10
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	10
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	20
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	10
Ogółem bilans czasu pracy		120
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		4